

**ЗАГАЛЬНА КОРОТКОСТРОКОВА
ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«Гендерно зумовлене та домашнє насильство: причини, наслідки,
профілактика та законодавче врегулювання»**

Шифр програми: ЗК/2022/51

Рік запровадження програми: 2022

Програму затверджено: наказ Полтавського регіонального центру підвищення кваліфікації від 04 жовтня 2022 року № 129

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Гендерно зумовлене та домашнє насильство: причини, наслідки, профілактика та законодавче врегулювання
Шифр програми	ЗК/2022/51
Тип програми за змістом	загальна
Форма навчання	дистанційна
Цільова група	державні службовці категорії Б, В, посадові особи місцевого самоврядування
Передумови навчання за програмою	-
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою	Полтавська обласна державна адміністрація Полтавська обласна рада міські, сільські, селищні ради
Найменування партнера (партнерів) програми	-
Обсяг програми	0,33 кредита ЄКТС
Тривалість програми та організація навчання	2 дні
Мова (и) викладання	українська мова
Напрямок (и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	рівні права та можливості жінок і чоловіків (гендерна рівність)
Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямована програма	знання законодавства щодо протидії проявів гендерного насильства; професійні знання: знання у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
Укладач (укладачі) програми	Наталія Златопольська , старший викладач кафедри соціальної роботи і спеціальної освіти Полтавського інституту економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», координатор проектів Полтавського обласного благодійного фонду «Громадське здоров'я» Дар'я Маліннікова , старший викладач кафедри правознавства та фінансів, Полтавського інституту економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», керуючий партнер та співзасновник адвокатського об'єднання «Маліннікова, Курбала та партнери»
2. Загальна мета програми	
Набуття знань про правові та соціально-психологічні засади запобігання та протидії проявам гендерно зумовленого та домашнього насильства, виявлення та ідентифікацію форм насильства, усунення його наслідків, формування вмінь і навичок щодо застосування алгоритму дій у випадку виявлення гендерно зумовленого та домашнього насильства	
3. Очікувані результати навчання	
Після завершення навчання слухачі повинні демонструвати:	
знання	організаційних та нормативно-правових засад протидії гендерно зумовленому та домашньому насильству;

	класифікації прояву насильницьких дій, їх причин та наслідків; особливостей роботи з жертвами насильства та кривдниками; основних напрямів соціально-правового захисту осіб, що стали жертвами насильства; міжнародно-правових документів, ратифікованих Україною, в частині протидії насильству
уміння	диференціювати види насильства та визначати причинно-наслідкові зв'язки вчинення насильницької дії; орієнтуватися у нормативно-правових документах щодо протидії насильству та застосувати їх на практиці; складати відповідно до вимог чинного законодавства необхідні документи при виявленні ознак насильства.; компетентно реагувати на прояви насильства згідно з алгоритмом міжсекторальної взаємодії
навички	протидії дискримінації; ідентифікації ситуацій жорстокого поводження, гендерно зумовленого та домашнього насильства; ідентифікації «кривдника», «жертви»; застосування алгоритму дій при виявленні ознак насильства та гендерно обумовленого насильства
4. Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
Лекція з використанням інтерактивних презентацій, тематична дискусія, тренінг	
5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
Назва веб-платформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься дистанційне навчання із зазначенням посилання (вебадреси)	сервіс для організації онлайн-конференції та відеозв'язку ZOOM Moodle: https://cppkpl.tk/moodle
6. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю	
Критерії оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	відвідування занять - 80 %; онлайн-курс - 20 %; документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником професійного навчання не менше ніж 75 %, обрахованих з урахуванням питомої ваги кожного із критеріїв оцінювання
Форма підсумкового контролю	-

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Назва теми	Кількість годин				
	Загальна кількість годин/кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота слухачів
Тема 1. Насильство як соціально-психологічний феномен: типологія та ідентифікація	2		2		
Тема 2. Передумови та причини прояву насильства, його наслідки і механізми попередження	2		2		
Тема 3. Міжнародно-правові стандарти та національне	3		2		1

законодавство з питань забезпечення гендерної рівності, запобігання та протидії насильству					
Тема 4. Алгоритм дій у випадках виявлення ознак насильства, шляхи допомоги постраждалим	3		2		1
РАЗОМ	10 /0,33		8		2

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Тема 1. Насильство як соціально-психологічний феномен: типологія та ідентифікація

фізичне, економічне, сексуальне та психологічне насильство – диференціація та ідентифікація;

визначення понять «дискримінація» «жорстоке поводження» «насильство» «гендер», «стать», «гендерно зумовлене насильство», «види гендерно зумовленого насильства», «насильство за ознакою статі», «гендерна рівність», «домашнє насильство»;

диференціація відносно нових форм насильства: «булінг», «мобінг», «секстинг», «кібергрумінг», «кардинг», «фішинг», «флеймінг», «харасмент», «хепіслепінг» та інші.

Тема 2. Передумови та причини прояву насильства, його наслідки і механізми попередження

причини агресії, жорстокого поводження, насильства, у тому числі у сім'ї;

цикл насильства, його фази;

динамічний трикутник Карпмана як основа насильницької взаємодії: стратегії виходу;

психологічні особливості кривдника, постраждалої особи та рятівника

вплив попереднього психотравмуючого досвіду на поведінку в ситуаціях домашнього насильства.

гендерні стереотипи, неспроможність постраждалих вийти за межі кола насильства.

організація міжвідомчої взаємодії у сфері надання послуг постраждалим від гендерно зумовленого, домашнього насильства.

Тема 3. Міжнародно-правові стандарти та національне законодавство з питань забезпечення гендерної рівності, запобігання та протидії насильству

основні міжнародно-правові документи з профілактики та протидії насильству;

аналіз кейсів щодо роботи системи внутрішніх органів та поліції у країнах ЄС при виявленні ознак насильства;

національне законодавство в частині протидії гендерно зумовленому та домашньому насильству.

Тема 4. Алгоритм дій у випадках виявлення ознак насильства, шляхи допомоги постраждалим

ідентифікація домашнього та гендерно обумовленого насильства, алгоритм дій щодо надання допомоги;

алгоритм дії при потраплянні у ситуацію домашнього насильства (для дорослої людини), алгоритм виявлення та реагування на ситуацію насильства над дітьми;

притягнення кривдника до за вчинення насильства; обмежувальний припис;

аналіз кейсів та робота з процесуальними документами (заяви до правоохоронних органів і т.п.).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумковий контроль не здійснюється (відповідно до п. 9 частини IV «Порядку організації підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування», затвердженого наказом Національного агентства України з питань державної служби від 6 листопада 2019 р. №211-19).

Результат поточного контролю знань зараховується за умови 50% правильних відповідей. Документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником професійного навчання не менше ніж 75 %, обрахованих з урахуванням питомої ваги кожного із критеріїв оцінювання.

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ

1. Gender Equality Strategy 2020-2025 // European Commission website. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_20_357
2. Глобальні Цілі Сталого Розвитку. Представництво ООН в Україні: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.un.org.ua/ua/>
3. Державна соціальна програма запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/145-2021-%D0%BF#Text>
4. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015;
5. Про запобігання та протидію домашньому насильству. Закон України 07.12.2017 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>;
6. І.А. Ботнарченко. Насильство в сім'ї: поняття, сутність та причини виникнення. / Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. Том 2. №74. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/article/view/417/370>
7. Проадміністративні правопорушення. Кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>;
8. Конвенція ООН про права дитини, від 21 грудня 1995 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text;
9. Конституція України: Документ 254к/96-ВР, чинний, поточна редакція – Редакція від 01.01.2020, підстава - 27-ІХ. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
10. Кримінальний кодекс України, 05 квітня 2001 року зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>;
11. Лист МОН від 18.05.2018 № 1/11-5480 “Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1GU-yUiXyeQr3z6X0Mwd7mf2AFVaeGFF5/view>
12. Методичний посібник для фахівців, які впроваджують типову програму для кривдників: теоретична частина. – Київ, 2020. – 316 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.osce.org/files/f/documents/9/6/471033.pdf>
13. Питання проведення гендерно-правової експертизи: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2018 № 997. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-2018-%D0%BF>
14. Положення про Урядового уповноваженого з питань гендерної політики: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 7 червня 2017 р. № 390 // Урядовий портал. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/250049925>
15. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 року № 2866-IV. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15>
16. Про затвердження Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 р. № 273 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-%D0%BF>
17. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі: Постанова Кабінету міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text>;
18. Про схвалення Концепції Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2023 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 р. № 728. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/728-2018-%D1%80#Text>

19. Про Урядового уповноваженого з питань гендерної політики: Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 07.06.2017 № 390. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/390-2017-%D0%BF>
20. Протидія домашньому та гендерно зумовленому насильству й добробут громад. Метод. посіб./за заг. ред. Кочемировська О.О. -- К.: ФОП Клименко, 2020. – 64 с.[Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nvp.loga.gov.ua/sites/default/files/collections/gbv_response_general_matters_final_web_27042020.pdf
21. Сімейний кодекс України, 10 січня 2002 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14;>
22. Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2018-2023 рр // Рада Європи, квітень 2018 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://rm.coe.int/prems-041318-gbr-gender-equality-strategy-2023-ukr-new2/16808b35a4>
23. Про невідкладні заходи із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства. Указ Президента України від 21.09.2020 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/398/2020#Text>
24. Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року". [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/722019-29825>
25. Шакун, Н. В. Насильство як соціальний феномен: соціально-психологічні причини та етико-моральні засади протидії / Н. В. Шакун, К. О. Кальницька // Проблеми політичної психології. – 2017. – Вип. 6 (20). – С. 19-32. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/19210/%d0%9d%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%8c%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%20%d1%8f%d0%ba%20%d1%81%d0%be%d1%86%d1%96%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b8%d0%b9%20%d1%84%d0%b5%d0%bd%d0%be%d0%bc%d0%b5%d0%bd.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
26. Юрків Я. І. Сутність та зміст соціального феномену «насильство в сім'ї» / Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія “Педагогіка, соціальна робота“. Випуск 27. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1910/1/%D0%A1%D0%A3%D0%A2%D0%9D%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%AC%20%D0%A2%D0%90%20%D0%97%D0%9C%D0%86%D0%A1%D0%A2%20%D0%A1%D0%9E%D0%A6%D0%86%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%9E%20%D0%A4%D0%95%D0%9D%D0%9E%D0%9C%D0%95%D0%9D%D0%A3%20%C2%AB%D0%9D%D0%90%D0%A1%D0%98%D0%9B%D0%AC%D0%A1%D0%A2%D0%92%D0%9E%20%D0%92%20%D0%A1%D0%86%D0%9C%27%D0%87%C2%BB.pdf>